

**Wniosek o nadanie tytułu doktora *honoris causa*
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
Profesorowi Dr. UDO ARNOLDOWI**

Biografia profesora Udo Arnolda jest niezwykle bogata. Urodził się w rok po wybuchu II wojny światowej (1940) w Litomierzycach w północnych Czechach (wówczas Sudetenland). Jako prawie pięcioletnie dziecko musiał wraz z matką opuścić to miasto i odtąd związał swój los z okolicami Kolonii. Tam na Uniwersytecie w Bonn studiował historię, germanistykę, muzykologię, pedagogikę i historię sztuki. W 1967 roku uzyskał doktorat z oceną „magna cum laude” w zakresie historii nowożytnej, dziejów Europy Wschodniej i muzykologii. Osiem lat później został doktorem habilitowanym, a w 1978 roku - profesorem.

Obok pogłębiania wiedzy i zdobywania kolejnych stopni naukowych Udo Arnold dość wcześnie podjął samodzielne badania naukowe i włączył się w pracę dydaktyczną. O jej profilu zadecydował przypadek. Jego promotor, wybitny badacz Prus Książęcych, profesor Walter Hubatsch (ur. w 1915 r. w Królewcu) zachęcił młodego naukowca do zainteresowania się dziejami Zakonu Krzyżackiego, co niebawem przerodziło się w pasję badawczą, która trwa już przeszło 40 lat.

W 1968 roku Udo Arnold został kierownikiem Centralnego Archiwum Zakonu Krzyżackiego w Wiedniu. Tam miał możliwość bezpośredniego zapoznania się z bogatą spuścizną dokumentową i aktową, gromadzoną przez wieki. To zaś zaowocowało wydawaniem źródeł w serii, która dziś liczy już 67 tomów, a niektóre z nich składają się jeszcze z kilku części. Jest też autorem i redaktorem opracowań poświęconych historii Pomorza i Inflant czy szerzej – Europy środkowowschodniej. Jego dorobek naukowy jest imponujący i doceniany przez historyków nie tylko w Niemczech i Polsce, ale także w innych krajach europejskich, o czym świadczą liczne zaproszenia na konferencje i sympozja. Jest zaliczany do najwybitniejszych znawców mediewistyki europejskiej.

Należy też wspomnieć o pracy dydaktycznej profesora Udo Arnolda. Pracował na kilku uczelniach niemieckich, a ostatnio na Uniwersytecie w Bonn. Wypromował wielu doktorów i zawsze życzliwie opiekował się studentami z Polski, którzy otrzymywali stypendia w Niemczech. Jest też – przynajmniej od połowy lat siedemdziesiątych XX wieku – związany ze środowiskiem olsztyńskim. Korzystał wielokrotnie ze zbiorów Archiwum Państwowego i Archiwum Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie. Współpracował z naszymi historykami w realizacji różnych projektów badawczych. Często przyjeżdża do Polski na konferencje naukowe (w 2011 r. był trzy razy).

Te zasługi Udo Arnolda podkreślili wszyscy recenzenci wniosku o nadanie Mu tytułu doktora *honoris causa*. Wszystkie opinie są obszerne, merytoryczne i napisane z ogromnym znawstwem dorobku naukowego profesora oraz jego działalności na rzecz współpracy środowisk uniwersyteckich z Niemcami i Polską.

Prof. dr hab. Tomasz Jasiński z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu stwierdził, że „oceniając działalność naukową i organizacyjną Udo Arnolda trzeba podkreślić zarówno jej doniosłość, jak i nadzwyczajnie szerokie ramy tej działalności. Profesor Udo Arnold jest Człowiekiem otwartym, niezwykle życzliwym, pozbawionym wszelkich uprzedzeń i jest Człowiekiem dialogu i współpracy. Te niezwykle cechy charakteru, a także jego wielki temperament badawczy oraz nadzwyczajne umiejętności organizacyjne, przyczyniły się do tego, że odegrał niezwykle rolę nie tylko w dialogu i pojednaniu polsko-niemieckim, ale także

organizowaniu dyskursu naukowego mediewistów Europy Środkowej i Wschodniej”. Recenzent szeroko analizuje dorobek naukowy w postaci monografii, artykułów i serii źródeł. W konkluzji podkreśla, że „przyznanie godności doktora honoris causa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie Profesorowi Udo Arnoldowi jest jak najbardziej zasadne ... W jego działalności naukowej region Warmii i Mazur pełni zawsze rolę priorytetową”.

Prof. dr hab. Jerzy Wyrozumski z Uniwersytetu Jagiellońskiego i Polskiej Akademii Umiejętności już w pierwszym zdaniu pisze: „Prof. Udo Arnold należy do ścisłej czołówki badaczy dziejów Zakonu Panny Marii Domu Niemieckiego, zwanego w Polsce Krzyżackim, w jego pełnym historycznym wymiarze od Ziemi Świętej po Bałtyk, w szczególności państwa zakonnego w Prusach i Inflantach i samych Prus (Wschodnich) od średniowiecza po czasy najnowsze”. W dalszej części opinii dokładnie analizuje dorobek piśmienniczy Udo Arnolda. Podkreśla też jego zasługi na rzecz włączania polskich badaczy w dyskurs naukowy o dziejach Zakonu oraz umożliwienie im publikowania prac w wydawnictwach niemieckich. W końcowym fragmencie opinii prof. Jerzy Wyrozumski konstatuje: „Mając na uwadze wszystkie przytoczone okoliczności, tj. wysoką pozycję naukową Udo Arnolda, jego efektywną współpracę z historykami polskimi i jego duży wkład w odejście od stereotypów i w wypracowanie wspólnej oceny dziejów Zakonu Krzyżackiego w Prusach, generalnie w zbliżenie polsko-niemieckie na gruncie nauki historycznej, przekładające się w znacznym stopniu na szeroko pojęte pojednanie dwóch narodów, uważam za całkowicie zasadny wniosek w sprawie nadania Udo Arnoldowi doktoratu honoris causa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego”.

Merytorycznie bardzo dobrze uzasadnioną opinię (ale także w znacznym stopniu osobistą) przedłożył prof. dr hab. Andrzej Radziwiński, rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Już w pierwszym akapicie pojawiło się stwierdzenie: „Profesor Udo Arnold należy do grona najdłużej współpracujących, a tym samym najbardziej zaprzyjaźnionych historyków niemieckich z polskimi mediewistami. Można wręcz powiedzieć, iż w wielu przypadkach był i jest nadal mecenasem i promotorem polskiej nauki historycznej w Europie, szczególnie w zakresie badań nad Zakonem Krzyżackim”. Następnie recenzent dużo uwagi poświęca seriom wydawniczym, ukazującym się pod redakcją Udo Arnolda oraz jego współpracy z ośrodkami naukowymi w Polsce, w tym – co zrozumiałe – z Uniwersytetem w Toruniu. W ostatnim akapicie wyraża opinię: „Dorobek naukowy oraz działalność organizacyjną Profesora Udo Arnolda można śmiało określić jako znakomite i na europejskim poziomie. Ma on godne podkreślenia walory warsztatowe, poznawcze oraz erudycyjne. Jego działalność miała i ma nadal wielkie znaczenie dla dobrej współpracy badaczy polskich i niemieckich, tym samym dla stosunków polsko-niemieckich. W związku z tym w pełni popieram uchwałę Senatu w sprawie nadania Mu tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie”.

Uwzględniając opinie Recenzentów, jednoznacznie potwierdzające zasadność wniosku o nadanie tytułu doktora *honoris causa* Prof. Dr. Udo Arnoldowi, na podstawie § 4 ust. 5 Statutu z 25 listopada 2011 roku, wnoszę o podjęcie przez Senat Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie stosownej uchwały w tej sprawie.

Promotor ks. prof. dr hab. Andrzej KOPICZKO